

Veiledning til stykke nr. 8:

«F,E,D-sangen»

Funksjoner

- Hele partituret med ordinære noter (elev- og lærerstemme) kan vises ved å trykke på -knappen (piano 2).
- Akkompagnementet til stykket kan avspilles ved å trykke på -knappen (play).
- Denne veiledningen kan åpnes og lukkes med «?»-knappen oppe i menyen på høyre side. I tillegg kan veiledningen lukkes ved å trykke på «X»-en.
- Arket som vises på fremste nivå av skjermen (veiledning, elevstemme eller partitur) kan skrives ut ved å trykke på -knappen.

Didaktisk informasjon

Spiller læreren og eleven i lag, så må eleven spille sin stemme en oktav lysere enn notert ellers blir det kollisjoner mellom de to stemmene.

Spilleposisjon:

- Hendene skal settes opp i C-posisjon (C, D, E, F, G). Stykket spilles med **fingerne 2-3-4 (musehånd) resp. 4-3-2 (bjørnehånd)** slik at C-posisjonen blir enda bedre etablert.

Nye tangenter: “D” og “E”

- Det burde gjøres memoreringsøvelser for de nyinnførte tangentene D og E og for C, F og G fra de foregående sangene. (se eksemplene i veiledningen til “Tommelsangen”)
- Eleven kan finne tangentene på følgende måte:
 - “D” ligger mellom bjørnetvillingen (Ciss) og musetvillingen (Diss).
(Angående erstatningen av Ciss og Diss med begrepene bjørnetvilling og musetvilling se også veiledningen til stykke nr. 1: “Heia”.)
 - “E” er musenaboen (høyre nabo) til tvillingene.
- Nå kjenner eleven alle tangentnavnene fra C til G.

Intervaller på notesystemet, del 1:

Nå skal begrepene “skritt” og “hopp” knyttes opp mot notesymbolene og deres avstand til hverandre:

- Når det kommer til tonehøydeparameteren til notesymbolene, finnes det prinsipielt kun to forskjellige notetyper. Det skal nå innføres begreper som beskriver disse:
 1. **“Linje-note”**: Noter med en notelinje midt gjennom notehodet
 2. **“Mellomroms-note”**: Noter med notehode mellom to notelinjer (og i hvert fall uten linje midt gjennom notehodet)
- Et skritt i notene består av en linje-note og en mellomroms-note hvor notelinjen og mellomrommet er inntil hverandre (læreren viser noen eksempler i notene).
- Et hopp i notene består av enten to linje-noter eller to mellomroms-noter hvor det ikke hoppes over en notelinje mellom notene resp. et mellomrom (læreren viser noen eksempler i notene).
- Kort sagt: **skritt = 2 ulike** notetyper (overlappende)
hopp = 2 like notetyper (tilliggende)

Øvelse med intervaller (i notene):

- Først skal noteskrivearket, som er satt inn etter stykket "C- og G-sangen" skrives ut.
- Eleven skal skrive en vilkårlig note på noteskrivearket. Så sier læreren: "Nå skal du skrive en til note med bjørne-skrutt avstand til den noten som du har skrevet før". Så skal eleven skrive en note på noteskrivearket som er ett sekund mørkere enn den forrige noten. Den nye noten tas som utgangspunkt for neste runde. Læreren velger igjen et intervall f.eks. bjørne-hopp eller bjørne-skrutt eller muse-hopp og eleven skriver igjen den tilsvarende noten osv.
- Til slutt (eller på neste time) skal eleven spille fra note til note ved å oppfatte intervallene mellom de enkelte notene. For å starte øvelsen må læreren vise eleven den tangenten som tilsvarer den noten som ble skrevet opp først. I videre forløp av øvelsen skal det ikke refereres til notenavnene siden her skal det trenes på å lese og spille intervaller, **ikke** notenavn (relativ notelesing).

Improvisasjonsøvelser:

- Lærerstemmen til stykket kan brukes til å gjøre improvisasjonsøvelser med eleven. Læreren spiller lærerstemmen fra stykket og eleven improviserer med følgende toneutvalg:
 1. trinn: Eleven bruker tangentene tangentene D, E og F.
 2. trinn: Eleven bruker tangentene tangentene C, D, E og F.
 3. trinn: Eleven bruker tangentene tangentene C, D, E, F og G.
- Stykket står i d-moll men sluttakkorden er D-Dur. Spiller eleven en F som siste tone og eleven synes at det klinger dissonerende, så kan læreren gjerne foreslå Fiss, D eller A.

Påminnelser

- Øvelser med **C-posisjonen** (fingerne på C, D, E, F og G):
 1. Eleven skal se bort fra tangentene, spille f. eks. finger nummer 3 og si hva den tilsvarende tangenten heter.
 2. Eleven skal se bort fra tangentene, spille en tangent og si hvilket nummer den tilsvarende fingeren har.
 3. Eleven skal spille fingerprogesjonen: 1-2-3-4-5-4-3-2-1 eller omvendt. Først ved å se på tangentene og etterhvert uten å se.

Eleven skal spille alle øvelsene med én og én hånd først og deretter med begge hender.

Viktig! Øvelsene nevnt ovenfor, må senere også gjøres i flere posisjoner. Ellers står eleven i fare for å knytte enkelte fingre eller fingernumre som faste for konkrete tangenter. Men først skal den haptiske orienteringsevnen (orientering ved hjelp av følesans) i C-posisjonen forbedres.

- Øvelse med intervaller (på de hvite tangentene):

- Eleven skal spille en C og så sier læreren: "Fra denne tangenten skal du gjøre et muse-skrutt". Så skal eleven trykke ned den hvite tangenten som er et sekund lysere enn den forrige tangenten. Med den nye tangenten som utgangspunkt kan man så fortsette med et bjørne-hopp, muse-skrutt-hopp, bjørne-dobbel-hopp osv.
- Det skal ikke refereres til notesymbolene. Å gjenkjenne intervaller mellom notene skal trenes opp med en egen øvelse (se øvelsen ovenfor).